

Colofon

INzicht is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Neurolingvistisch Programmeren (NVNLP) en verschijnt vier keer per jaar. Leden ontvangen INzicht gratis. De kosten voor een los abonnement bedragen € 39,00 p.j. incl. verzendkosten (info@nvnlp.nl).

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van de artikelen berust bij de auteurs. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden brieven, advertenties, mededelingen of kopij te weigeren, aan te passen of in te korten. Overname van redactionele artikelen (niet ondertekend of ondertekend met naam of initialen van een redactielid) is toegestaan met bronvermelding. Voor overname van gesigeneerde artikelen en/of illustraties is voorafgaand toestemming van de rechthebbende(n) vereist.

NVNLP Redactieteam:

- Gerda Aberson
- Ellis Buis
- Angelique de Graaff
- Theo Legters
- Annemarie Tjerkstra
- Helen te Vaanholt
- Petra Vink

e-mail redactie: inzicht@nvnlp.nl

Eindredactie:

- Minkman Journalistieke Producties - Enschede / Bianca Minkman

Vormgeving:

- Dubbeljoe - Oss / Linda van de Werf

Drukwerk en verzending:

- Geers Offset - Gent

Sluitingsdatum inzending kopij INzicht:

herfstnummer 2007: 25-08-2007

NVNLP Bestuur (a.i.):

- Dick Kleijne
- Ger van Marion
- Gerda Aberson

e-mail Bestuur: bestuur@nvnlp.nl

Informatie over het lidmaatschap van de NVNLP en haar statuten is op te vragen bij het secretariaat.

NVNLP SECRETARIAAT / LEDENADMINISTRATIE
INFO@NVNLP.NL
WWW.NVNLP.NL

Inhoud

Woordje van de redactie	2
Discussie	3
Ledencolumn	15
Woordje van het bestuur	55
Speelwijzer	64
Adreslijst NVNLP instituten	69

Algemene artikelen

- NLP op z'n Keniaans
- Kids NLP: dat NLP van jou werkt wel, hè
- Advocaat op logischer niveau met NLP
- Bewegingen van de ziel

Artikelen thema NLP & IQ, EQ en SQ

- Rapport in leerdimensies: maatwerk
- Moeilijk? Dan doen we het gewoon 27 keer
- SmartReading
- NLP en het geheim van een perfect geheugen
- Beweging is sleutel tot Derde Generatie NLP
- Enneagram biedt NLP verdieping
- The Secret: mysterie of logische wet?
- Sociaal panorama geeft inzicht in jouw beleving van relaties
- Ethiek en integriteit: niet voor watjes
- De kracht van je hart

Beste lezer,

Voor u ligt een bijzonder nummer van INzicht. Met trots presenteert de redactie u een extra dik Zomernummer. We zijn overgestapt op frisser, witter papier. Voor de kinestheten onder ons: ja, inderdaad, het papier is ook wat dunner dan voorheen. Als klap op de vuurpijl bevat INzicht dit keer zelfs een katern kleurenpagina's. Zo lezen artikelen nog lekkerder weg en uw advertentie heeft een hogere attentiewaarde (informeer vrijblijvend naar de mogelijkheden). Het favoriete representatiekanaal van veel mensen is het visuele; de redactie rekent er dan ook op veel mensen met deze verbeteringen te kunnen plezieren. Op extra prikkels voor de auditieve, olfactorische en de gustatorische representatiekanalen wordt nog gebroed...

Thema: NLP & IQ, EQ en SQ

Wij hopen dat niet alleen de vernieuwde lay out maar ook het thema u zal aanspreken: NLP & IQ, EQ en SQ. Oftewel: de ontwikkeling van intelligentie op verschillende niveaus: ratio (IQ), emotioneel-sociaal (EQ) en spiritueel (SQ). Dit thema heeft een keur aan artikelen opgeleverd met – om maar eens een cliché te gebruiken – voor ieder wat wils.

In het **IQ**-deel van het themakatern kunt u lezen hoe Anneros Kok NLP toepast om haar trainingen Duits 'op maat' te maken. NLP kan ook helpen het werkelijke potentieel van zogenaamd 'moeilijk lerende leerlingen' naar boven te halen. Theo Legters beschrijft in zijn artikel hoe je dit effectief kunt doen op overtuigingsniveau. Wie het lastig vindt dingen te onthouden, vindt in dit deel een aantal bruikbare NLP-tips die meer effect sorteren dan de reguliere geheugentrainingen. Wie sneller wil leren lezen, moet gauw doorbladeren naar het artikel over SmartReading.

In het **EQ**-deel staan het emotionele en sociale component centraal. Lucas Derks vertelt over het Sociaal Panorama Model: hoe kun je met NLP je 'sociale landschap' in kaart brengen en er anders naar leren kijken? Joost van der Leij pleit in zijn artikel voor de integratie van het Enneagram binnen NLP omdat dit je eigen model van de wereld kan verrijken. Het Enneagram vindt u overigens ook terug in de Speelwijzer.

In het **SQ**-deel aandacht voor Jorrit Jorritsma, die beweging en de Vijf Ritmes van Roth als hulpmiddel gebruikt om Derde Generatie NLP te beleven. Ook

Wibo van Gennip is adept van Derde Generatie NLP. Hij stelt dat het hart een prominentere plaats zou moeten krijgen binnen NLP omdat het de schakel is tussen 'hebben' en 'zijn'. Door te ademen via je hart kom je dichterbij jezelf. Verder een interview met Tom de Kok, The Secret Teacher, die een uitgesproken mening heeft over de werking van de Law of Attraction. Het katern bevat ook een artikel over ethiek en integriteit van Paul van der Velde en Mariska Hulscher dat ons een spiegel voorhoudt...

Ook de **algemene artikelen** zijn zeer divers: een metaforisch verhaal over de bewegingen van de ziel en het opdoen van inspiratie door Mirjam Broekhuizen en een pleidooi voor advocaten op 'logischer niveau' met NLP. Ook paardrijden gaat kinderen beter af: 'Dat NLP van jou werkt wel hè...'. En zelfs in Kenia doet NLP zijn invloed gelden, zoals u kunt lezen in een interview met NLP'ers aan het werk in de sloppen van Afrika.

Congres Derde Generatie NLP

Een aantal artikelen sluit niet alleen aan bij het thema van dit nummer, maar ook bij het thema van het NVNLP jaarcongres: Derde Generatie NLP – Marketingstrategie of Logische Ontwikkeling? Onder dagvoorzitterschap van Lucas Derks zal hierover worden gediscussieerd door voor- en tegenstanders. Ook kunt u diverse interessante workshops volgen. Onder andere drie auteurs uit dit nummer, Wibo van Gennip, Jorrit Jorritsma en genoemde Lucas Derks zullen bijdragen verzorgen. Houd u onze site www.nvnlp.nl voor nadere informatie dus in de gaten!

Derde Generatie NLP leeft, omdat het verbonden is met de vraag: wat is NLP? De meningen zijn verdeeld en dat is niet erg. Laten we niet louter veroordelen maar elkaars model van de wereld verkennen. Discussieer mee tijdens het congres of laat uw mening bijvoorbeeld horen in onze Discussierubriek (mail naar: inzicht@nvnlp.nl).

Veel leesplezier met dit Zomernummer!

Namens de redactie,

BIANCA MINKMAN
EINDREDACTIE INZICHT

In deze rubriek wil de redactie een platform bieden voor een discussie over de kwaliteit van NLP, een onderwerp dat de gemoeiden bezig blijkt te houden. Bijdragen op persoonlijke titel; plaatsing zegt niets over het standpunt van de NVNLP. Reacties Discussierubriek: inzicht@nvnlp.nl

Alleen wat bruikbaar is, telt

"We zijn niet bepaald geïnteresseerd in wat waar is. Alleen wat bruikbaar is, telt" zijn de geveugelde woorden van Bandler en Grinder. Ze schreven het in 1979 en ook in 2007 geeft het nog een nuchtere kijk op de zaak. Met deze zin in ons achterhoofd volgen we de discussie over de kwaliteit van NLP. De discussie die onder meer gaat over wat NLP is, wat kwaliteit is en wat een gemeenschappelijk belang is. En die ook de vraag met zich meebrengt in hoeverre NLP gecombineerd kan of mag worden met andere methoden. Dat laatste vinden we erg boeiend, omdat we van mening zijn dat het juist erg des NLP's is om te blijven modelleren en bruikbare methoden toe te voegen aan practitioner- en masteropleidingen.

Blijven ontwikkelen

Er zijn sinds de totstandkoming van NLP nieuwe methoden ontdekt, nieuwe zienswijzen ontstaan en nieuwe zeer bewaarde therapeuten bijgekomen. In het kader van blijven modelleren, blijven ontwikkelen en blijven letten op wat bruikbaar is, mag het curriculum van NLP toch aan verandering onderhevig zijn? Net zoals veel andere opleidingen aan curriculumontwikkeling doen en zich laten inspireren door het werkveld. Gelukkig zijn diverse verenigingen hiermee bezig en ondertussen voegen instituten als de onze ook op eigen initiatief technieken en inzichten toe. Is dat goed voor NLP en goed voor de cursisten? Ja, denken wij.

Wat zouden Bandler en Grinder gedaan hebben?

Waar het ons om gaat, is dat we met onze opleidingen mensen kunnen helpen en inspireren zichzelf verder te ontwikkelen en meer over communicatie te ontdekken. NLP is hiervoor een prachtig middel. En alles wat hier, naast de inhoud van NLP, aan bij kan dragen vinden we de moeite van het bekijken waard. Daarom onderzoeken en ervaren we nieuwe methoden, zoals EFT en EMDR (zie kader op pagina 4).

Bij het ontdekken van een voor ons nieuwe methode stellen we onszelf de vraag: wat zouden Bandler en

Anita Pardijs

John Martinus

Grinder gedaan hebben? Zouden ze de EFT-methode van Gary Graig met enthousiasme hebben bekeken? Onze maatstaf om de bruikbaarheid van een methode te beoordelen is: werkt het goed en snel om mensen te helpen veranderen en geeft het dus meerwaarde aan NLP? Zo ja, dan kijken we hoe we de methode praktisch kunnen overdragen. Vervolgens voegen we het toe aan onze NLP-opleidingen. Daarnaast integreren we methoden die al langer bestaan, zoals transactionele analyse en systemisch werk. Zouden Bandler en Grinder Bert Hellinger net als Milton Erickson hebben gemodelleerd?

Synergie creëren

Met liefde voor NLP en met respect voor regels en richtlijnen menen wij dat we met de toevoegingen de kwaliteit van onze NLP-opleidingen verhogen, dat er synergie ontstaat. Bij dit toevoegen blijft de NLP-opleiding zoals-ie-bedoeld-is met alle bijbehorende technieken stevig overeind. Hieronder drie voorbeelden van toevoegingen aan onze NLP practitioneropleiding:

Toegevoegde technieken

EFT is een techniek die we hebben geïntegreerd in het programma van de practitioneropleiding. Wat ons betreft mag EFT in brede kring omarmd worden als NLP-techniek.

Wat voegt het toe? EFT is een zeer snelle en effectieve manier om ongewenste emoties en fobieën los te laten en stemmingen te veranderen. Het is, naast ankeren en werken met submodaliteiten, een eenvoudige techniek die je op ieder gewenst moment kunt toepassen.

Toegevoegde inzichten

De inzichten uit de transactionele analyse (TA) gebruiken we regelmatig tijdens de NLP-opleiding. Bij het onderdeel rapport ervaren we bijvoorbeeld dat het voor cursisten heel verhelderend is om de egoposities uit TA te ontdekken. We geven een korte uitleg over ouder, volwassene, kind en laten ze in een oefening ervaren wat er gebeurt.

Wat voegt het toe? Het verhoogt het begrip van wat er speelt in communicatie en vergroot het zelfinzicht. Bijvoorbeeld iemand die snel in de rol van kritische ouder stapt, waarop anderen negatief reageren, kan het rapport herstellen door de volwassen positie in te nemen.

Optionele onderdelen

We bieden onze cursisten vrijblijvend avonden familieopstellingen aan tijdens de NLP-opleiding, omdat we vinden dat het werken op deze laag echt toegevoegde waarde geeft.

Wat voegt het toe? Het geeft mensen inzicht in de invloed van hun familiesysteem op hun leven en helpt hen bijvoorbeeld nog duidelijker te zien hoe ze hun doelen kunnen bereiken en waar mogelijke belemmeringen vandaan komen.

Nog een voorbeeld in het klein; we vertonen de film The Secret aan het eind van een van de opleidingsdagen. Cursisten zijn vrij om te gaan of te blijven.

Wat voegt het toe? De film laat zien wat het effect is van taal en visualisatie en het effect van je richten op de dingen die je wilt, niet op wat je niet wilt.

Persoonlijke voorkeuren

Een eerdere opmerking van Joost van der Leij in de discussiebrief van INzicht nr. 32 over het belang van het aangeven van de samenhang tussen de technieken vinden we helemaal waar. Daarbij hoort ook de vraag: wat voeg je wel en wat voeg je niet toe? Het heeft ons inziens grotendeels te maken met persoonlijke voorkeuren en met de voortdurende ontwikkeling van ieder instituut en iedere trainer. Omdat wij er goede ervaringen mee hebben, heeft ons instituut bijvoorbeeld EFT in de practitioner en EMDR in de masteropleiding.

Er zijn zo veel mooie technieken die mogelijk ook een aanvulling kunnen zijn, zoals het Enneagram, The Work van Byron Katie, de Helende Reis van Brandon Bays, Kernkwadranten van Daniël Offman, energetisch werk, kwantumpsychologie, lichaamswerk ...

Het woud van NLP-opleidingen

Wordt het door al die toevoegingen niet nog onduidelijk

ker voor de cursist in het woud van NLP-opleidingen? Mogelijk wel. Het levert tegelijkertijd ook meer bomen op om uit te kiezen. Zo kan de cursist die opleiding kiezen die het beste bij zijn wensen past. Een voorbeeld: we zijn erg enthousiast over het werk en de leer van Milton Erickson en besteden er in de masteropleiding vier dagen aan. Er zijn cursisten die dat te veel hypnose vinden en om die reden bij ons niet de master doen en er zijn cursisten die het om dezelfde reden juist wel doen. Wij geloven dat ieder instituut de cursisten aantrekt die erbij passen.

Het zou natuurlijk mooi zijn als we mensen nog meer wegwijs kunnen maken in het aanbod aan NLP-opleidingen. Dat vraagt om helderheid over wat we doen en waarom. Het vraagt ook om het delen van kennis en het onderzoeken en waar nodig structureren van toevoegingen. Bovenal vraagt het een zekere flexibiliteit om te kijken naar ieders 'waar' in termen van bruikbaarheid.

**JOHN MARTINUS EN ANITA PARDIJS
ITAN NLP OPLEIDINGEN**

informatie: www.itan.nl
contact auteurs: info@itan.nl

EFT – Emotional Freedom Techniques

Een makkelijk te leren en zelf toe te passen manier voor het loslaten van ongewenste emoties, fobieën en trauma's. Het werkt door het bekloppen van bepaalde (meridiaan)-punten op hoofd, lichaam en handen. EFT is ontwikkeld door Gary Craig en de basis ervoor is gelegd door Roger Callahan'.

Zie: www.emofree.com en www.realisatietrainingen.nl

EMDR - Eye Movement Desensitization and Reprocessing

Een snelle en effectieve behandelmethode voor het verwerken van nare ervaringen en trauma's. Door het maken van oogbewegingen komt de cliënt los van de emotionele lading en automatische reacties. Kan ook gebruikt worden voor het installeren van positieve hulpbronnen. Ontwikkeld door Francine Shapiro. Zie: www.emdr.nl en boeken als 'Uw brein als medicijn' van Servan-Schreiber.

The Secret, the law of attraction

Een film over het principe van aantrekkingskracht, van gedachten worden werkelijkheid, van de kracht van visualisatie en zo meer. Het is wat Amerikaans en toch zeker leuk om te zien.

Zie: www.theseecret.tv en www.theseecretworks.eu.
Noot redactie: zie ook het interview met Tom de Kok, Law of attraction-trainer op pagina 37.

NLP op z'n Keniaans

Interview met Marianne Verrijt en Karin Masnicza

Ook al zijn er culturele verschillen in de concrete invulling, de kracht van NLP is universeel. Karin Masnicza woont en werkt al enige jaren in Kenia en geeft workshops waarin ze NLP zeer praktisch toegankelijk maakt. Marianne Verrijt is onlangs voor een jaar naar Kenia vertrokken om er een trainersopleiding op te zetten. De sloppenwijken zijn hun werkgebied, maar Karin en Marianne laten zich niet leiden door medelijden. 'We zijn hier niet om de Kenianen te vertellen wat ze moeten doen, maar om ze bewust te maken van hun potentieel, ondanks alles, zodat ze het zelf kunnen doen.'

Wie wil ervaren wat bevlogenheid is, moet beslist kennis maken met Karin en Marianne. Je kunt niet om hun enthousiasme en gedrevenheid heen. Twee bijzondere personen die zich helemaal inzetten voor de persoonlijke ontwikkeling van Kenianen met behulp van NLP. Maar wat moet onze Afrikaanse medemens met persoonlijke ontwikkeling als hij niet eens voedsel of een dak boven zijn hoofd heeft? Oftewel: nobel doel, maar heeft het wel zin?

"Dat heeft zeker wel zin!," reageert Karin direct. "De Westerse visie op ontwikkelingswerk, dat we mensen vooral hulp moeten bieden op het onderste niveau van de piramide van Maslow, de basisbehoeften, is onjuist. Natuurlijk moeten mensen te eten en te drinken hebben, maar dat heeft alleen effect op de korte termijn. Mensen blijven daardoor afhankelijk. Het is veel belangrijker om ze bewust te maken van hun potentieel, in workshops en door middel van coaching. Dat werkt door op de lange termijn. Vertalen we het naar de piramide van Dilts: als je op het niveau van overtuigingen aan het werk gaat, zal dat vanzelf effect hebben op de omgeving. Onder deze omstandigheden vergt dat wel wat meer inspanning en discipline, dat is waar. Maar feit blijft dat je je focus kunt veranderen met NLP als je daartoe besluit."

Niet meetbaar

Ze vervolgt: "Iedereen hier is arm. Dus laten we daar niet over jammeren maar kijken wat er gegeven de omstandigheden wél mogelijk is. Dat is de kracht van NLP: als je er bewust van bent dat er meer mogelijkheden zijn, krijg je de kans te kiezen het anders te

doen. Het is natuurlijk geen tovermiddel om de armoede op te lossen. Je moet het op microniveau zien: als je het zelfvertrouwen van één Keniaan weet te vergroten, zal hij een veel grotere kans hebben op een baan. Dat heeft een positieve invloed op zijn hele omgeving, niet alleen op zijn gezin. Hij wordt namelijk ook een voorbeeld voor anderen. Als hij het kan....! Hoe meer Kenianen er zijn die hun leven met andere ogen gaan bekijken, hoe groter het effect zal zijn op de hele gemeenschap.

Dit soort 'ontwikkelingshulp' is veel krachtiger dan een voedselpakket. Het is als het ware een zaadje dat je plant waar meerdere mensen de vruchten van zullen plukken. Het probleem is dat aantallen voedselpakketten keurig meetbaar zijn voor sponsors en donoren en de mate van persoonlijke ontwikkeling niet. Het is een welzijnsaspect; een schijnbaar gering effect dat iemand zich beter opgewassen voelt tegen de dingen waar hij elke dag tegenaan loopt, telt niet. Want cijfertjes zijn in de Westerse optiek pas echt belangrijk. Westelingen focussen te veel op wat we willen ontwikkelen in plaats van op de mens. Maar dat is juist waar het echt om gaat."

Elkaar helpen

Karin spreekt uit ervaring. Zelf woont en werkt ze al enige jaren temidden van Kenianen, ze is intussen zelfs met een Keniaan getrouwd. Samen hebben ze twee kinderen. "Kenianen zijn veel geduldiger dan